

آغاز فروش اوراق ارزی از شنبه ۴۷#& جزئیات و اعلام شرایط برای خرید اوراق

به دنبال انتشار اوراق سکه، بانک مرکزی تصمیم گرفته اوراق جدیدی منتشر کند که دارایی پایه آن دلار آمریکاست. قرار است این اوراق ریالی مبتنی بر ارز از شنبه هفته آینده منتشر شود.

به گزارش سایت خبری پرسون، به دنبال انتشار اوراق سکه، بانک مرکزی تصمیم گرفته اوراق جدیدی منتشر کند که دارایی پایه آن دلار آمریکاست. قرار است این اوراق ریالی مبتنی بر ارز از شنبه هفته آینده منتشر شود. این اقدامات بعد از آن آغاز شده که ظرف چند هفته گذشته قیمت طلا و ارز با نوسانهای زیادی مواجه شده است. بانک مرکزی امیدوار است از این طریق بازار را به تعادل برساند.

نوسانهای قیمت ارز ظرف چند هفته گذشته افزایش یافته است. قیمت هر دلار آمریکا در هفته قبل حتی به مرز ۳۶ هزار و ۷۸۰ تومان هم رسید. اگرچه از دوشنبه هفته قبل تا دوشنبه هفته جاری با افزایش عرضهها قیمت ارز متعادل شد و تا مرز ۳۵ هزار تومان عقبنشینی کرد اما روز گذشته بار دیگر به دلیل فشار تقاضا قیمت هر دلار آمریکا تا محدوده ۳۶ هزار تومان پیشروی کرد و قیمت طلا هم به موازات نوسانهای قیمت دلار در حال تلاطم است.

بر همین اساس بانک مرکزی اعمال سیاستهای تازه‌ای را برای ایجاد تعادل در بازار طلا و ارز آغاز کرده که یکی از این سیاستها انتشار اوراق بهاداری است که دارایی پایه آن طلا و ارز است. با وجود آنکه بانک مرکزی اعلام کرده این اوراق را در تاریخ سررسید به صورت فیزیکی تسویه خواهد کرد اما به نظر می‌رسد هدف اصلی بانک مرکزی این است که زمینه‌هایی را ایجاد کند که این اوراق در زمان سررسید به جای ارزی به صورت ریالی تسویه شود زیرا حفظ ذخایر ارزی در شرایط فعلی اهمیت ویژه‌ای برای کشور دارد.

بر همین اساس کارشناسان بر این اعتقادند که این اوراق بیش از آنکه شبیه اوراق سلف باشد عمدتاً مشابه اوراقی است که در دنیا با نام سی‌اف‌دی (CFD) شناخته می‌شود زیرا احتمالاً در زمان سررسید این اوراق شرایطی در نظر گرفته خواهد شد که خریداران اوراق مجبور به تسویه ریالی این اوراق خواهند شد. به عنوان مثال بانک مرکزی پرداخت نوعی حق‌الوکاله را در نظر گرفته که مشخص نیست میزان آن چقدر است.

اوراق سی‌اف‌دی ابتدا در دهه ۹۰ میلادی در بورس لندن معرفی شد و ظرف ۲۰ سال گذشته رشد زیادی در سراسر دنیا پیدا کرد. این ابزار مالی جدید نوعی قرارداد مشتقه است که براساس آن خریدار و فروشنده توافق می‌کنند، اختلاف نرخ بین قیمت باز و بسته شدن یک قرارداد معاملاتی براساس دارایی پایه را به یکدیگر پرداخت کنند، به همین دلیل به این قراردادها قرارداد تفاوت قیمت (contract for difference) می‌گویند.

خریدار این اوراق در واقع مالک دارایی پایه نیست اما می‌تواند از نوسانهای قیمت دارایی پایه بهره‌مند شود. بر همین اساس هفته قبل ابتدا بانک مرکزی تلاش کرد با انتشار اوراق سکه بخشی از نقدینگی را که به سمت این بازار سرازیر شده، جذب کند و حالا در گامی تازه قصد دارد اوراق ارزی را منتشر کند.

شکست در انتشار اوراق سکه

بانک مرکزی ابتدای هفته گذشته ۱۰۰ هزار سکه بهار آزادی را در قالب ۱۰ میلیون برگ اوراق ۱۶۰ هزار تومانی عرضه کرد که خریداران می‌توانستند با خرید ۱۰۰ برگ از این اوراق مالک یک سکه بهار آزادی شوند. با وجود تبلیغاتی که در این زمینه شد از مجموع سکه‌های عرضه شده فقط ۱۸۰۶ سکه فروخته شد و ۹۸ هزار و ۱۹۴ سکه بدون خریدار ماند. ضمن اینکه اوراق مزبور پایین‌تر از قیمت پایه تعیین شده بانک مرکزی مبادله شد و نشان داد خریداران به خرید این اوراق تمایل چندانی ندارند.

اگر بانک مرکزی موفق به فروش کل این اوراق می‌شد می‌توانست ۱۶۰۰ میلیارد تومان از نقدینگی موجود در جامعه را که می‌تواند به تلاطم قیمت در بازار طلا منجر شود، جذب کند اما از این میزان فقط ۲۹ میلیارد تومان جذب شد.

به نظر می‌رسد علت کاهش تمایل سرمایه‌گذاران به خرید این اوراق به سوابق بانک مرکزی در سال‌های گذشته در افتتاح سپرده‌های ارزی بازمی‌گردد که به سلب اعتماد سرمایه‌گذاران منجر شده است. ضمن اینکه اوراق سکه منتشر شده بانک مرکزی برخلاف اوراق مشابهی که در دنیا منتشر می‌شود دارای سررسید ۶ ماهه است درحالی‌که اوراق سی‌اف‌دی در دنیا به طور معمول سررسید ندارند و درواقع تنها تفاوت این اوراق با اوراق آتی فقدان تاریخ سررسید است.

انتشار اوراق ارزی

به دنبال انتشار اوراق سکه حالا بانک مرکزی اعلام کرده از روز شنبه قرار است عرضه اوراق ریالی مبتنی بر دلار را آغاز کند.

طبق اعلام بانک مرکزی، اشخاص حقیقی بالای ۱۸ سال از روز شنبه ۲۸ آبان ماه می‌توانند با مراجعه به شعب ارزی بانک ملی نسبت به خرید این اوراق

اقدام کنند. این اوراق با نام و معاف از مالیات است و هدف از انتشار آن گسترش و تسهیل ابزارهای مالی در شبکه بانکی اعلام شده است. سررسید این اوراق ۳ ماهه و تا تاریخ سررسید ۲۵ بهمن ۱۴۰۱ تعیین شده است. هر خریدار می‌تواند حداقل معادل ریالی ۱۰۰۰ دلار و حداکثر ۴ هزار دلار خریداری کند و ارزش هر برگ از این اوراق معادل ریالی ۱۰۰ دلار آمریکاست.

این اوراق تا قبل از سررسیدشان قابل بازخريد هستند و هر زمان که خریدار، این اوراق را به شعب بانک ملی ارائه کند می‌تواند آن را با نرخ پایانی روز قبل دلار در بازارتوافقی بازار متشکل ارزی باز خرید کنند. با این حال طبق اعلام بانک مرکزی این اوراق امکان معاملات ثانویه ندارند، به این معنا که خریداران نمی‌توانند اوراق خریداری شده را به شخص دیگری بفروشند.

همچنین آن طور که بانک مرکزی اعلام کرده امکان تحویل فیزیکی اسکناس دلار به شرط پرداخت حق‌الوکاله بانک مرکزی در زمان سررسید وجود دارد. به این معنا که بانک مرکزی تعهد کرده به خریداران در صورت تقاضای خریدار معادل ریالی اوراق خریداری شده اسکناس ارزی تحویل دهد اما متقاضی باید حق‌الوکاله بانک مرکزی را که مشخص نیست چقدر است، پرداخت کند.

بانک مرکزی همچنین مشخص نکرده حجم اوراق منتشر شده چه میزان است و قرار است معادل ریالی چه میزان دلار اوراق منتشر شود. با حال شواهد نشان می‌دهد هدف اصلی بانک مرکزی ایجاد تعادل در بازار ارز است.

برخی خبرهای تأیید نشده نشان می‌دهد از شهریور امسال حجم تقاضا برای خرید دلار به دلیل افزایش انتظارات تورمی و ریسک‌های سیستماتیک رشد کرده و بانک مرکزی نیز تصمیم گرفته به جای تزریق فیزیکی دلار به بازار ارز از اوراق مالی برای کنترل بازار استفاده کند. هنوز مشخص نیست این اوراق نیز سرنوشتی مشابه اوراق سکه پیدا خواهند کرد یا انتشار این اوراق با توجه به تحول فیزیکی اسکناس، دلار سرنوشتی متفاوت خواهد داشت.